

Sygn. akt III KK 476/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie P.T.

skazanego z art.art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.i art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 listopada 2018 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 21 października 2016 r., sygn. akt IV Ka [...] /16,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w I.

z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt II K [...] /15,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w
B. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w I., wyrokiem z dnia 20 czerwca 2016 r., skazał P.T.: 1) na karę roku pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.; na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze, zaś na podstawie art. 47 § 1 k.k. nawiązkę w kwocie 600 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, 2) na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.; na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na rok; na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł świadczenie pieniężne w kwocie 300 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności oraz łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze.

Od powyższego wyroku apelacje złożyli prokurator i obrońca P.T.

Prokurator zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 177 § 2 k.k. polegającą na jego niezastosowaniu, mimo obowiązku przywołania tego przepisu w związku z art. 178 § 1 k.k. w podstawie wymiaru kary za przestępstwo z pkt 1 wyroku oraz art. 88 k.k. polegającą na jego niezastosowaniu, mimo obowiązku przywołania tego przepisu w związku z art. 90 § 2 k.k. w podstawie wymiaru łącznego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze, a także rażącą niewspółmierność kary pozbawienia wolności.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez: uzupełnienie w pkt 1 części rozstrzygającej wyroku podstawy prawnej wymiaru kary o art. 177 § 2 k.k. i wymierzenie za ten czyn kary 4 lat pozbawienia wolności, wymierzenie kary roku pozbawienia wolności za czyn z pkt 2, orzeczenie kary łącznej 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, usunięcie z podstawy prawnej wymiaru łącznego środka karnego art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i uzupełnienie jej o art. 88 k.k., a w pozostałym zakresie utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości i zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w zw. z

art. 4 § 1 k.k. oraz art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., poprzez błędną ich wykładnię oraz rażącą niewspółmierność kar jednostkowych i kary łącznej.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się jednego występku stypizowanego w art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., skorzystanie ze środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, a także orzeczenie terminowego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w B., wyrokiem z dnia 21 października 2016 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- podstawę wymiaru kary orzeczonej w punkcie 1 uzupełnił o zapis „w zw. z art. 177 § 2 k.k.”;
- z podstawy prawnej orzeczonego łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze wyeliminował przepisy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. i podstawę powyższą uzupełnił o zapis „w zw. z art. 88 k.k.”;
- na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 4 lata;
- uchylił rozstrzygnięcie o zaliczeniu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu tymczasowego aresztowania, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i orzekł o kosztach sądowych.

Od powyższego wyroku kasację, na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., w dniu 10 października 2017 r. wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść skazanego. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 115 § 10 k.k., polegające na tym, iż Sąd Okręgowy w B. warunkowo zawieszając oskarżonemu P.T. - wymierzoną wyrokiem Sądu I instancji za czyny z art. 178a § 1 k.k. oraz z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. - karę łączną roku pozbawienia wolności, bezpodstawnie zaniechał orzeczenia wobec niego, jako sprawcy młodocianego, obligatoryjnego środka probacyjnego w postaci dozoru kuratora, wniósł o uchylenie

wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługuje na uwzględnienie, albowiem podniesiony w niej zarzut rażącego naruszenia art. 73 § 2 k.k., poprzez zaniechanie orzeczenia wobec oskarżonego obligatoryjnego środka probacyjnego w postaci dozoru kuratora sądowego, jest zasadny.

Zgodnie z art. 73 § 2 k.k. zawieszając wykonanie kary wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego obowiązkowe jest oddanie go pod dozór kuratora lub innych podmiotów wskazanych w art. 73 § 1 k.k.

W tej sprawie oba te warunki zostały spełnione. P.T. urodził się w dniu 3 czerwca 1994 r. Zatem w chwili popełnienia przypisanych mu przestępstw z art. 178a § 1 k.k. oraz art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., to jest w dniu 8 października 2013 r., nie ukończył 21 lat, a w czasie orzekania w pierwszej instancji - w dniu 20 czerwca 2016 r. - nie ukończył 24 lat. Skoro tak, to spełniał on kryteria określone w art. 115 § 10 k.k. - był sprawcą młodocianym. Nie ulega też wątpliwości, że jedno z przestępstw przypisanych skazanemu, stypizowane w art. 178a § 1 k.k., ma charakter umyślny. Oddanie sprawcy młodocianego pod dozór kuratora jest zaś obligatoryjne również w sytuacji, gdy tylko jedno, z kilku przypisanych mu przestępstw, pozostających w zbiegu rzeczywistym, ma charakter umyślny (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 października 2014 r, IV KK 172/14, LEX Nr 1541068, z dnia 19 października 2006 r., WK 23/06, OSNwSK 2006/1/2007).

W rozważanej sprawie, Sąd Okręgowy w B. zmieniając wyrok Sądu Rejonowego w I. w zakresie orzeczenia o karze i warunkowo zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego P.T., w podstawie prawnej obok przepisu art. 69 § 1 k.k. powołał przepis art. 70 § 2 k.k., określający okres próby w wypadku zawieszenia wykonania kary wobec sprawcy młodocianego, co świadczy o tym, iż miał na uwadze okoliczność, że P.T. nabył status młodocianego. Mimo to, nie orzekł jednocześnie dozoru kuratora, do czego był zobligowany na podstawie powołanych wyżej przepisów.

W konsekwencji, Sąd ten rażąco naruszył wskazane w zarzucie kasacji przepisy art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 115 § 10 k.k., co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i przekazał sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd ten uwzględni status oskarżonego jako młodocianego (zob. uchwała składu 7 Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r., I KZP 5/12, OSNKW z 2012 r., z. 8, poz. 79) oraz będzie miał na uwadze, że orzeczenie na niekorzyść oskarżonego jest dopuszczalne jedynie w granicach wyznaczonych treścią uchybienia podniesionego w kasacji, zaś w zakresie nieobjętym zarzutem działa zakaz *reformationis in peius* (art. 443 k.p.k.).

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w wyroku.